

§ 7-5 og § 7-6: Spørsmål om forholdsvalg i et fjernmøte

Tolkningsuttalelse | Dato: 23.03.2022

Mottaker: Hammerfest kommune

Vår referanse: 22/1346-2

Om man kan avholde skriftlig forholdsvalg i et fjernmøte, for eksempel ved e-post.

Brevdato: 7. mars 2022

Svar på spørsmål om forholdsvalg etter kommuneloven

Vi viser til e-post fra Hammerfest kommune v/kommuneadvokaten 15. desember 2021. Om henvendelsen i e-posten stiller dere spørsmål om det er rettslig adgang til å foreta (skriftlig) forholdsvalg i et fjernmøte. Dere skisserer en løsning hvor de ulike partienes/gruppenes stemmesedler sendes på e-post til alle kommunestyremedlemmene, som avgir sine stemmer ved å sende valgt stemmeseddel til politisk sekretariat på e-post. Opptelling og mandatfordeling gjennomføres av politisk og administrativ ledelse i samarbeid med politisk sekretariat.

Departementets vurdering

Kommuneloven § 7-5 og § 7-6 regulerer valg til folkevalgte organer gjennom forholdsvalgmetoden. Det følger av § 7-5 første ledd at forholdsvalg foregår på grunnlag av lister med forslag til kandidater. Listene skal være innleverte på forhånd. § 7-6 regulerer valgoppgjøret. I bestemmelsens første ledd sies det at ved valgoppgjøret fordeles organets medlemsplasser på de ulike listene etter hvor mange stemmesedler hver liste har fått.

Det er etter dette på det rene at loven legger opp til en skriftlig avstemning, jf. lovens omtale av "lister" og "stemmesedler".

Departementet har i uttalelse 19/3463 vurdert om det også er adgang til å gjennomføre et forholdsvalg gjennom å vise stemmetegn eller om det kun er lov med skriftlig avstemning. I uttalelsen konkluderer departementet med at det ikke er adgang til å gjennomføre forholdsvalg med stemmetegn.

Spørsmålet i denne saken er altså om skriftlig avstemning i samsvar med kommuneloven § 7-5 og § 7-6 lar seg gjennomføre i et fjernmøte.

Som utgangspunkt viser departementet til at det er et klart prinsipp i loven at det er de samme reglene som gjelder for fjernmøter som for fysiske møter.

Når det gjelder lovens ordlyd, sier den ingenting uttrykkelig om listene og stemmesedlene kan formidles digitalt, i tillegg til den tradisjonelle måten ved papir. Dermed kan vi ikke se at ordlyden er til hinder for fremgangsmåten som kommunen skisserer.

Loven har heller ikke satt bestemte formalkrav til listene eller stemmesedlene, noe som kunne tenkes å ha utgjort et hinder for en skriftlig avstemning i et fjernmøte. Riktignok er det fastsatt i § 7-5 tredje ledd at listene skal være "underskrevet". Departementet kan ikke se at et slikt uttrykk i denne sammenhengen betyr at listene må være skriftlig undertegnet av ett medlem av det velgende organet. Hensikten med et krav om at listen er underskrevet, må være at minst én identifiserbar person synliggjør at hun eller han står bak forslaget. Det er ikke behov for en tradisjonell skriftlig underskrift til dette formålet. Departementet mener derfor at kravet om underskrift i § 7-5 tredje ledd ikke er til hinder for skriftlig stemmegivning i et fjernmøte.

Så langt departementet kan se, er ikke problemstillingen omtalt i lovforarbeidene til kommuneloven av 2018. Departementet vil likevel peke på at det var et klart lovgiverønske å utvide mulighetene til fjernmøte i den nye kommuneloven, se for eksempel Prop. 46 L (2017–2018) side 159. Det ble ikke gitt uttrykk for noen betenkeligheter med skriftlig avstemning i den forbindelsen, slik som det eksempelvis ble med lukkede møter som fjernmøter.

Forarbeidene til den kommuneloven av 1992 hadde imidlertid en kort omtale av om forholdsvalg må være hemmelige. Hvis hemmelige valg er et krav, vil det neppe være adgang til å stemme ved hjelp av e-post. I Ot.prp. nr. 42 (1991–1992) ble det på side 134 under gjeldende rett, uttalt:

«Når det gjelder stemmemåten, må alle forholdsvalg skje skriftlig og hemmelig, idet kommunelovene her viser til reglene i valgloven. Etter valgloven skal forholdsvalg (til kommunestyre/fylkesting) alltid skje skriftlig.»

Dette var altså rettstilstanden før kommuneloven av 1992, siden uttalelsen omhandler gjeldende rett. Da kommuneloven av 1992 ble vedtatt, ble også henvisningen til valgloven fjernet i bestemmelsen som regulerte forholdsvalg (§ 36). Departementet nevner for ordens skyld at heller ikke i kommuneloven av 2018 ble det tatt inn noen henvisning i tilsvarende bestemmelse (§ 7-5).

Videre taler reelle hensyn med tyngde for at loven ikke er til hinder for skriftlig avstemning. Dersom loven skal gi vide muligheter til å avholde fjernmøter, er det av stor betydning at praktisk viktige saker kan behandles. Valg til folkevalgte organer er et eksempel på en slik praktisk viktig sak.

Departementet mener etter dette at kommuneloven ikke er til hinder for at forholdsvalg gjennomføres på en skriftlig måte i et fjernmøte, for eksempel ved e-post.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Erland Aamodt
fagdirektør

TEMA

Kommunalrett og kommunal inndeling

RELATERT

➤ [Tolkningsuttalelser om kommuneloven 2018](#)

(http://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/tolkningsuttalelser/kommunalrett/tolkningsuttalelser-om-kommuneloven-2018/id2672705/)

TILHØRENDE LOV

➤ [Kommuneloven \(2018\)](#) (<http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommuneloven-2018/id2672010/>)

KONTAKT

[Kommunalavdelingen](http://www.regjeringen.no/no/dep/kdd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/) (<http://www.regjeringen.no/no/dep/kdd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/>)

E-post: postmottak@kdd.dep.no (<mailto:postmottak@kdd.dep.no>)

Telefon: 22 24 72 01

Adresse: Postboks 8112 Dep., 0032 Oslo

Besøksadresse: Akersgt. 59 , Oslo

Regjeringen.no

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS)

Postboks 8129 Dep, 0032 OSLO

Telefon: (+47) 22 24 90 90

➤ **Kontaktinformasjon**

Ansatte i departementene, SMK og DSS: [Depkatalog](#)

Org.nr. 974 761 424